

Stap in Burgerschap

Stap voor stap

Check in

Deel het moment waarop jij je realiseerde dat onze Nederlandse democratische samenleving heel anders is dan waar jouw leerling(en) vandaan komen.
Deel met je buur, deel met ons.

Opzet van de workshop

Stap voor stap binnen Burgerschap

- Aanleiding
- Proces van de handreiking
- Meenemen naar de 9 stappen
- Handreiking en het format
- QR-code

Aanleiding

- Er zijn relatief veel scholen met een herstelopdracht voor burgerschapsonderwijs (bron: inspectiegesprek + praktijkverhalen);
- Scholen hebben vaak geen school-specifieke visie op burgerschapsonderwijs en daarbij passende leerdoelen, zijn meer bezig met ‘wat gaan we doen?’ i.p.v. ‘wat willen we onze leerlingen leren?’;
- Onderwijs aan nieuwkomers is continu onderhevig aan fluctuaties.

Proces Handreiking

LOWAN-verbindt, werkt samen en adviseert

- Samenwerking, uitwisseling en verwijzing LOWAN-PO en het Expertisepunt Burgerschap, Kerndoelen SLO Burgerschap;
- Het LOWAN verbindt de praktijk met wat er al is m.b.t. Burgerschapsonderwijs.
- Doel: het werkveld heeft een handreiking Burgerschap passend bij de doelgroep;
- 6 deelnemers klankbordgroep: probeerden uit, dachten mee en vulden aan.

LOWAN verbindt

- Bevorderen van uitwisseling tussen praktijk & wetenschap
- Vindplaats voor artikelen en praktijkvoorbeelden relevant voor nieuwkomersonderwijs

LOWAN werkt samen

- Overleg met landelijke stakeholders en ketenpartners
- Stimuleren samenwerking met én tussen scholen

LOWAN adviseert

- Laagdrempelig en op maat: helpdesk, advies op locatie
- Via communicatiekanalen: nieuwsbrief, website, community, social media

Voorafgaand!

Focus, kies en maak het concreet

1. leren van de Nederlandse taal, maar ook om de leerlingen voor te bereiden op deelname aan de Nederlandse maatschappij.

2. Daarmee is burgerschap een rode draad binnen het onderwijs aan nieuwkomers.

3. Een korte tijd -ongeveer één jaar- onderwijs op een nieuwkomersvoorziening.

Wat is burgerschap?

Behoeften van de leerlingenpopulatie: wat hebben de leerlingen nodig? (met oog op hun ontwikkelingsfase, de sociale setting waarin leerling opgroeien, etc.)

Visie op mens en maatschappij van de school. Wat verstaan jullie onder 'goed samenleven' en op welke wijze wilt het onderwijs daaraan bijdragen

De eisen die zijn gesteld in de wettelijke opdracht voor de bevordering van burgerschap

Wettelijke opdracht

Nieuwkomers = reguliere opdracht

Respect voor en kennis van de **basiswaarden van de democratische rechtsstaat** (Grondwet en mensenrechten) én het handelen naar deze basiswaarden op school.

- Vrijheid; Gelijkwaardigheid; Solidariteit
- Het ontwikkelen van **sociale en maatschappelijke competenties** die de leerling in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving.
- Bijbrengen van kennis over en **respect voor verschillen** in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.

Schoolcultuur

Elke dag zo anders

→ Voorleven, oefenen en internaliseren ←

- Zorgdragen voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de basiswaarden.
- Creëren van een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar deze waarden.
- Zorgdragen voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de verschillen.

→ doelgericht, samenhangend en herkenbaar ←

Stap voor stap: Negen Ijkpunten

MISSIE: VISIE & LEERDOELEN

- Visie: Onze school heeft een duidelijke visie op burgerschapsonderwijs
- Leerdoelen: Onze school heeft concrete leerdoelen vastgesteld

CURRICULUM: ONDERWIJSINHOUD & AANPAK

- Onderwijsinhoud: Onze school heeft een samenhangend burgerschapscurriculum, dat we ook realiseren.
- Aanpak: Onze school gebruikt aanpakken en materialen die passen bij onze visie en onze leerdoelen.

SCHOOLKLIMAAT

- Schoolklimaat: Onze school heeft een klimaat passend bij onze leerdoelen burgerschapsonderwijs

RESULTATEN

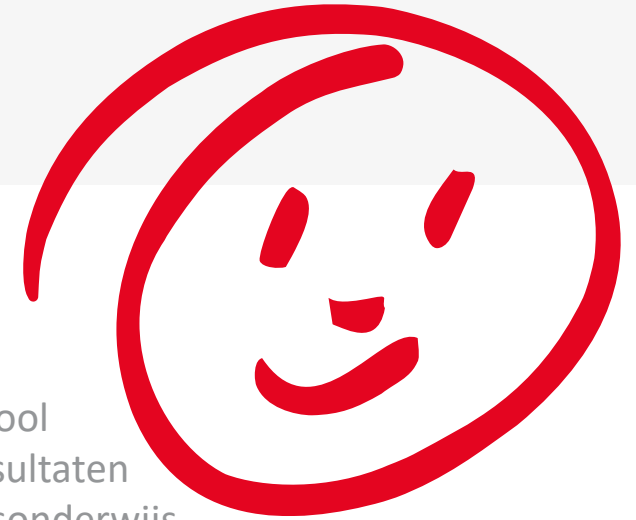
- Resultaten: Onze school heeft inzicht in de resultaten van ons burgerschapsonderwijs

PROFESSIONALISERING & KWALITEITSZORG

- Professionalisering: Onze school heeft een kwaliteitscultuur die ondersteunend is aan burgerschapsonderwijs
- Kwaliteitszorg: Onze school zorgt ervoor dat de randvoorwaarden voor goed burgerschapsonderwijs op orde zijn

VERBINDING

- Verbinding: Onze school heeft het burgerschapsonderwijs afgestemd op onze maatschappelijke omgeving

Populatie in kaart

Elke locatie zal een andere samenstelling hebben

Kijk naar: Cultuur, geloof, man/vrouw verhoudingen, politieke issues

- Wie zijn de leerlingen en de ouders/ verzorgers die de school in komen?
- Waar komen zij vandaan en wat zijn kenmerken van de groep?
- In welke omgeving groeien jullie leerlingen op in Nederland?
Hoe kijken de leerlingen naar deze omgeving? En hoe kijkt de omgeving naar jullie leerlingen?
- In hoeverre verschilt het onderwijssysteem waar zij mee te maken hebben gehad met die van het Nederlandse onderwijssysteem?
- In hoeverre zijn de leerlingen bekend met een democratie?
- Zijn ze bekend met verschillende vormen van diversiteit (o.a. LHBTI, culturen en geloven)?
- Spelen in de nabije omgeving van de leerling(en) maatschappelijke issues?
(databronnen zijn: de wijkmonitor of alle cijfers.nl)

Visie

Wat wil jullie de kinderen leren in de korte tijd?

Focus op de wettelijke opdracht:

- democratische rechtsstaat
- Diversiteit

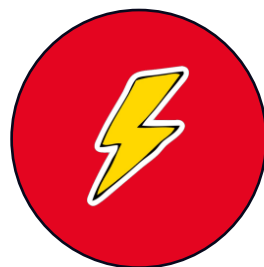
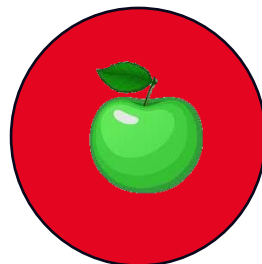
Werkvorm: 1-2-all

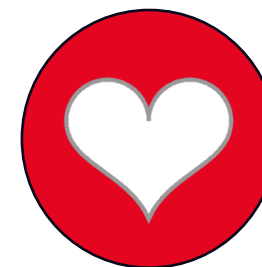
Doelen

Kennis

Houding

Vaardigheden

Aanbod

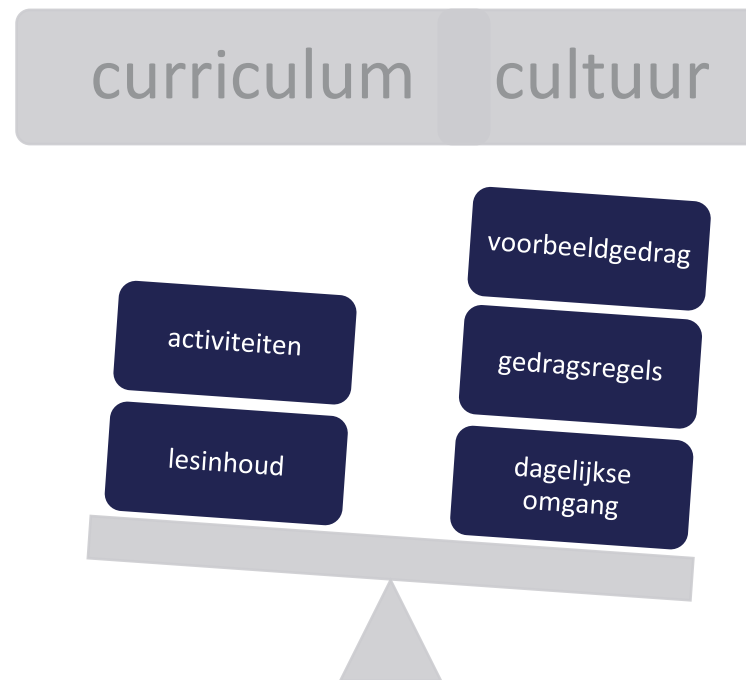
Kies uit je reguliere methodes

Vul aan met activiteiten en evenementen.

Samenhangend en doorgaande lijn

Bijvoorbeeld: opbouw OB-MB-BB

Doen!

Plan en beschrijf

Doen en leg vast

Die doe ik

-
-
-
-
-

Dit leg ik vast

- Foto, beschrijving
- Werk van kinderen
- Mindmap
- Verzameling
- Uitspraken

Evaluëren/ monitoren

Wanneer ben je tevreden?

Waar kan ik het zien?

Wat hoor ik dan?

Wat lees ik dan?

Wat voel ik dan?

Handreiking: Burgerschapsonderwijs voor Nieuwkomersvoorzieningen

LOWAN
Lokaal Onderwijs voor
Nieuwkomers

ontwikkeld voor
september 2018

Inhoudsopgave

Deel 1. Achtergrondinformatie	2
Inleiding	2
Context primair onderwijs aan (eerstejaars) nieuwkomers	4
Burgerschapsonderwijs in het onderwijs aan nieuwkomers	5
Leeswijzer handreiking	5
Deel 2. Stappenplan	6
STAP 1: Leerlingenpopulatie in kaart brengen	7
STAP 2: Burgerschap definiëren en visie formuleren	8
STAP 3: Concrete leerdoelen formuleren	9
STAP 4: Lesstof en activiteiten vaststellen	10
STAP 5: Samenhang aanbrenge	11
STAP 6: DOEN! Het curriculum wordt in praktijk gebracht.	12
STAP 7: De resultaten in kaart brengen	13
STAP 8: Het burgerschapsonderwijs evalueren en bespreken	14
STAP 9: Zijn we goed op weg?	15
Deel 3. Kerndoelen/richting inhoud planning	16
Format hoofdoelen en inhoud burgerschapsonderwijs voor nieuwkomersvoorzieningen	17

Download
het format op
pagina 17.

Download
het format op
pagina 17.

Format

Hulpmiddel

Hoofddoel: als onze leerlingen de school verlaten, dan (tip: je kan voor meerdere hoofddoelen kiezen, afhankelijk van de leerlingenpopulatie, visie, maatschappelijke issues)		
Ons hoofddoel past bij het domein/kerndoel: (kunnen meerderen zijn)		
Leerinhouden bouw		
Kennis en inzicht <i>kennen</i>	Vaardigheden <i>kunnen</i>	Houdingen/ attitude <i>willen</i>
De leerling is bekend met/kent...	De leerling kan...	De leerling wil...
Deze kennis wordt aangeboden door: de methode, een evenement, een activiteit...	Deze vaardigheden worden geoefend door: een werkvorm, een gesprekvorm, voordoen- nadoen, drama ...	De leerkracht stimuleert door: een voorbeeld functie te zijn, bekrachtigen van de juiste houding, reflectievragen te stellen...
Dit bieden we aan in:	(week/periode/thema)	
Hoe weet je dat het doel bereikt is/zichtbaar door:	Observeren/vragenstellen aan de groep/foto's/producten van leerlingen (muurkrant/foto's hoofddoelen en met pictogrammen erop reflecteren/SEO-lijst/vragenlijst welbevinden en veiligheid/kindgesprekken Tip: differentieer in Nederlandse taal/thuistaal vaardigheid	

Inspiratiekaart

De QR-code neemt jou mee naar de pagina burgerschapsonderwijs op website van het LOWAN-PO.

Lees de handreiking.

